

DUMINECA

Organ de propagandă religioasă și morală
și organ informativ al AGRU-lui din Eparhia Maramureșului

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Preful unui exemplar: 1 Leu

Dumineca leproșilor.

Providența dumnezeiască a voit o coincidență foarte potrivită, ca Dumineca leproșilor să fie în carnaval. Evanghelia acestei Dumineci eternizează firea necunosătoare a omului, ca să fie de învățătură oamenilor tuturor timpurilor. Dar mintea omului e întunecată, inima lui închisă, că încă nici azi nu-i spune această evanghelie nimic.

Cei zece leproși și-au primit viața dela Isus, căci a avea boala leprei a însemnat ceva mai rău decât moartea. Și nu s'a aflat dintre ei numai unul, Samarineanul, ca să-i aducă lui Isus mulțumită. Iar pe noi de câte ori ne-a vindecat Isus! De câte ori ne-a ajutat, ne-a scos din neazuri; ne-a întărit, ne-a

îmbărbătat? Și mai mult încă! De câte ori nea dat mâna lui de ajutor, ca să ne putem tămădui din lepra păcatului! Doar pentru aceasta a murit!

Iar noi? Dintre noi cine se gândește la aceasta? Mulți dintre noi, n'au auzit niciodată evanghelia leproșilor, pentru că balurile carnavalului ținându-se Sâmbătă, Duminică s'au odhnit nemergând la Liturghie. Sunt alții și altele care cred că fac un act de generozitate față de Dumnezeu, dacă vin trupește la biserică și după bal, iar capul lor e zăpăcit încă de muzica tangoului, inima lor întierbântată de imagini senzuale și sufletul lor este absent. Cum să înțeleagă apoi ceva din evanghelie? Cum să simtă

recunoștință pentru răscumpărarea lor, când li se pare că păcatul e ceva foarte plăcut?

Sunt și de aceia, care pentru carnaval suspendă datoriile lor de creștin și de om, cel puțin nu se mai gândesc la recunoștință cu care-i datorăm totdeauna Mântuitorului nostru.

Dumnezeu iubește sufletele vesele. Dar veselia să fie de acel gen, ca să nu ne 'ndemne la păcate. Să ne gândim și în carnaval la Dumnezeu, că rău am păși dacă odată într'un carnaval Dumnezeu ar înceta de a se gândi la noi.

Pentru comitet răspunde: Titu Berinde

Încă ceva . . .

Din vorbirea I.P.S. Visarion rostită cu atâta elan la 12 Decembrie 1937 în Cernăuți, cu ocazia adunării constitutive a eparhiei *M a r a m u r e ș u l u i* tânără *o d r a s l ă* pe trunchiul bisericii ortodoxe — ce e drept odraslă artificială — pe cum și din grozavele vorbiri ale „luminătorilor” satelor și în special a marilor misionari C. Vârlan din Halmeu și Dosofteiu Constantinescu, marii matadori ai propagandei de naționalizare a românilor din Tarna-Mare — desprindem un argument, luat din magazinul de argumente pravoslavnice care pe scurt se poate exprima în două cuvinte: *imperativ național*.

Adică: în urma dobândirii integrității teritoriale, e necesară unitatea sufletească a tuturor românilor. Și aceasta unitate sufletească, acest ideal, pretinde, pentru întruparea lui, în primul rând, adoptarea aceleiași confesiuni. Cum? Simplu ca bună ziua: uniții, fiind în număr restrâns, trebuie, musai, fără multă vorbă, să treacă, în bloc la ortodoxie. Și asta din mai multe motive, simple ori complicate, printre cari se citează următoarele: biserica ortodoxă e biserica statului, a majorității locuitorilor, deci dominantă pe aici pe la noi, prin numărul credincioșilor, apoi biserica ortodoxă e *singura* care a adus în decursul istoriei și poate aduce servicii neamului.

Deși nu e tocmai „imperativ” și tocmai „național” treaba asta, e de sine înțeles că o unitate religioasă ar servi frumos

interesele patriei (și așa destul de frumos servite și de biserica unită). Dar de ce, tam-nesam o trecere la pravoslavie și nu invers? Pentru simplul motiv că e religia statului, adică a majorității? De ce să nu se facă o unire religioasă cu nișcă vorbă, în urma unor discuții mai serioase între arhiepiscopii și teologii veritabili nu improvizații ambeilor bi-serici? De ce confrății din cealaltă strană ocolesc discuțiile serioase, când se mândresc cu aceea că, pentru ei, cuvântul „săbor” e mai sfânt decât pentru noi?

Convingerile, adânc înrădăcinate în sufletele dornice de mântuire, nu se pot înlocui prin altele, împrumutate, ori de contrabandă, cu nepăsarea cu care se schimbă o haină. Și nici nu poate aduce aceasta schimbare ușoară vre-un serviciu patriei, pentru un om care nu prețuiește mult o credință sinceră religioasă, va prețui mai puțin patria. Temeinicia convingerilor religioase, și aici cașiori și unde, și acum ca și ori când, trebuie să aibă rolul hotărâtor, pentru că ele ținesc un obiectiv nemărginit de mare, și care covârșeste prin splendoarea lui toate cele vremelnice. Credința într-o tare învățătură divină și care trasează drumul spre împărăția lui Dumnezeu, nu poate fi abandonată nici de dragul efemetelor bunuri materiale.

Ocolind, subtilitățile teologice, apostolii pravoslaviei afirmă cu o supebră seninătate: „Biserica răsăriteană e depozitara și promovatoarea adevărilor stabilite în cele șapte concilii ecumenice, și e propagatoarea principiilor morale ale acelorora”.

Numai că e ceva curios în povestea asta:

Toate dezbaterile conciliilor ecumenice au fost prezidate de Roma. În toate chestiunile Roma a avut cuvântul hotărâtor.

Și apoi mai e ceva: cu toată zoala, cu toată contribuția modestelor noastre cunoștințe nu dăm de capătul unei nedumeriri: în care din cele șapte concilii s'o fi admis, ca principii morale, pentru veacul al douăzecilea, concubinajul și avortul? În privința asta suntem nedumeriți.

Rămâne cealaltă mostră de gândire, menită să dea peste cap dârzenia noastră: biserica ortodoxă e aceea care își confundă ființa cu ființa poporului românesc, care a și contopit idealurile cu idealurile poporului românesc, în trecut, prezent și va face la fel și în viitor; e aceea care singură a putut și poate aduce servicii neamului.

Mai întâiu, o mică dinsticție: încurajarea unui ori altui curent politic, subordonarea intereselor unuia sau altuia dintre gu-

verne, ori personalităţi, nu e tocmai serviciu adus patriei. E numai acţiunea care miroase a condamnabilă renunţare la anumite principii, de dragul unor nimicuri pământeşti. Pe noi să ne feriască Dumnezeu de așa ceva.

Şi apoi, ia să vedem, ce e cu „contopirea” aia de idealuri. Căci se afirmă, mai mult ori mai puţin cinic, că, adică, poporul român n’ar fi putut cunoaşte perioade de eroism şi glorie, dacă n’ar fi avut fericirea să fie ortodox.

Ori cât s’ar părea de curios cucemicilor contraşi, şi noi uniţii mai deschidem, din când în când, cartea neamului, şi răsfoim filele ei însângerate. Şi nu din alt imbold decât dintr’unul de neprecupeţită admiraţie faţă de furtunatucul trecut de lupte, suferinţe şi abnegaţii. Prindem şi acum ocazia să ne purtăm sufletele coplesite de duioşie şi mândrie pe cărările bătătorite de un popor care n’a trăit decât să sufere, să lupte, şi să aducă prinos de jertfe pe altarul binelui şi frumosului.

Admirăm şi noi puterea credinţii în Dumnezeu, care a luminat drumul nostru spre mărire, şi a motorizat forţele, ca să le pună în slujba patriei. Numai că, în aceasta comoară a credinţii, în acest adânc creştinism nu putem deosebi nici o nuanţă de fanatism pentru doctrina lui Fotie. Bieţii români, pe atunci, nu ştiau că singură biserica ortodoxă e apărătoarea crucii, şi că ceilalţi creştini sunt atât de departe de Hristos.

Aşa cum independent de

voinţa lui a intrat în orbita foştianismului, poporul român, prin situaţia lui geografică, a fost ameninţat să cadă, cel dintâiu, înecat în puhoiul musulman, pornit să prăpădiască creştinătatea. Şi soarta l-a învrednicit să ridice cele dintâiu stăvilare împotriva ureganului deslănţuit cu o ţintă precisă: sfărâmarea crucii şi a altarelor clădite pe credinţă. Movilele de cadavre, ridicate pe întinsul principatelor au contribuit într’o imensă măsură în lupta creştinătăţii pentru destrămarea îndrăşnetului vis, făurit în suflete robite de fanatică ură împotriva a tot ce e „ghiaur” şi prins în plasticul vers: „din pristolul dela Roma să dau calului ovăs”.

Departa de la noi gândul de a contesta puterea credinţii în Dumnezeu, alimentată de biserica ortodoxă. Dar nu pentru că n’ar fi putut’o alimenta decât ea, căci românii erau, în convingerea cea mai intimă, pur şi simpli creştini. Aceasta neclintită credinţă în Dumnezeu a dat strămoşilor noştri puteri de titani în apărarea crucii şi a moşiei. Ea a însufleţit gloatele şi le-a aruncat în iureşul năvalnic al faptelor de glorie; ea a recreat puterile irosite de înfrângeri şi suferinţe şi le-a înjugat în încordarea muncii pentru binele patriei.

Dar de aici până la afirmaţia cutezătoare că singură biserica ortodoxă e capabilă de a aduce astfel de servicii neamului e o mică, neînsemnată distanţă, cât cea

Nu putem crede că vre-unul din mucenicii neamului, aducând cea mai curată jertfă, pe altarul celei mai sublime nădejdi, a avut puterea să o facă aceasta, pentru că era ortodox, şi că n’ar fi făcut’o, în împrejurări similare, chiar dacă vitregia sorţii nu l-ar fi smuls din sânul bisericii Romei ca să-l înglobeze în sânul bisericii răsăritene.

Nu strică să contemplăm şi câteva singuratece evenimente:

Credinţa în Dumnezeu, sa avântat de asupra câmpiilor Rovinei, ca să prindă din zbor fulgerul lui Baiazid, să-l izbească de pepturi româneşti, pentruca scanteerile acestui fulger frânt să infrumsezeze coroana domniască a bătrânului Mircea Vodă. Dar cine ar îndrăzni să spună că Rovine ar fi devenit pentru noi un nume de ruşine şi dezastru, dacă Fotie ar fi renunţat la teologie? S’a gândit vre-odată „atletul lui Hristos” să lapede acest titlu, pentru că i-a fost acordat de un pontifex roman? A fost turburată vre-odată vijelioasa existenţă a cumplitului Ion Vodă de problema recunoaşterii ori negării purgatorului? Ori, îşi inchipuia strălucitul erou de epopee, înfăptuitorul de o clipă a idealului naţional că e ruşine să întindă mâna catolicilor, atunci când creierul lui cutezător a conceput planul măreţ de ofensivă împotriva Turcilor, prin concursul tuturor ţărilor creştine?

E riscant, deci a atribui bisericii ortodoxe meritul de a fi înarmat braţele viteze, numai pentru că a fost ortodoxă, când

acele s'au înarmat din sfânt devotament față de cruce și s'au înrolat în falanga luptătorilor creștini de pretutindeni. Idealurile despre cari pomenesc propagandiștii pravoslavnici n'au

fost niciodată contopite cu cele ale foșianismului. Asta o spunem, recunoscând că biserica ortodoxă și-a împlinit datoria creștinească de a lupta împotriva păgânătății.

Ce sunt eu...?

Sunt român unit cu credința Romei adică sunt catolic pentru că :

1. *Religia Catolică este religia, care are cei mai mulți aderenți pe pământ.* Azi 406 milioane de catolici trăiesc pe pământ. Din cei 518 milioane de locuitori ai Europei 223 de milioane sunt catolici, iar în America numărul catolicilor este : 158 milioane față de 258 milioane de locuitori. Numărul catolicilor se sporește anual cu 4 milioane. Protestanții în număr de 215 milioane sunt adunați în mai multe sute de organizații bisericesti mărunte, iar credincioșii bisericilor creștine naționale numără 164 milioane de suflete.

În Europa și America numărul Catolicilor față de alte religii e covârșitor. Dacă în câteva țări suntem în minoritate, trebuie să fim mândri, că fiții națiunilor celor mai puternice, locuitorii continentelor celor mai însemnate sunt catolici, cari țin aceiaș credință în toate locurile, ascultă aceiaș Liturghie, sunt fiii aceluiăș Părinte sufletesc.

2. *Iubesc dreptatea,* o caut neîncetat și după ce am găsit-o, mă închin în fața ei. Judecata îmi spune : una este dreptatea. Unul este Dumnezeu, unul este

Hristos : Hristos o singură Biserică a întemeiat și aceasta este cea catolică, pentru că este :

a., *Apostolică.* Preoții au puterea lor sufletească dela Episcop, iar Episcopul dela Pontificalele Roman, pe care îl numim Papa. Actualul Papă, Piu al XI-lea, este al 258-lea urmaș al sf. Petru, care la rândul său a primit puterea și a fost autorizat la exercitarea puterii în Biserică de însuș D.N.I. Hristos căci lui și numai lui i-a spus Isus : „Tu ești Petru și pe acesta piatră voi zidi Biserica mea și porțile iadului nu o vor birui”... și... „ție îți dau cheile împărăției cerului...” Unul este Hristos, unul a fost și sf. Petru, cum și urmașul lui Petru unu poate să fie. Unde-i Petru, acolo-i Biserica.

b., *Porțile iadului nu au biruit-o.* Pe cum focul cu apa, lumina cu întunerecul nu se împacă, așa s'a împlinit și profeția lui Isus despre Biserică : „Dacă m-au persecutat pe mine și pe voi vă vor persecuta”. Nau învins o persecuțiile fioroase ale Romanilor și cele din răsărit, nu au slăbit-o rupturile cele mari, cea din răsărit a lui Fotie și Cerularie și din apus a lui Luther, Calvin și alți refor-

matori, cum nici neopăgânismul german, nici ateismul întronat în țările roșii. Unde sunt azi popoarele, țările, coroanele care pe vremea lui Petru au jurat moarte Bisericii lui Hristos ? Unde sunt persecutorii puternici și rafinați ? Toți au pierit. Simțul de dreptate cere să, stai de partea persecutatului nevinovat. Dreptatea pretinde : închină-te în fața lui Dumnezeu. Mâna ocrotitoare a lui Dumnezeu a păzit nevătămată Biserica în cele mai grele furtuni ; Hristos s'a ținut de cuvânt.

3. *Vreau să mă mântuiesc.* „Cela ce crede, mântui-se-va, iară cel ce nu va crede osândit va fi”. Mă pot mântui numai în adevărata credință. De aceea datorința mea capitală este, să caut adevărata Biserică, și dacă am găsit-o, să nu o părăsesc. „Cel ce mă va mărturisii pe mine în fața oamenilor mărturisii'lvoi și eu în fața Tatălui meu...”

4. *Iubesc pe Hristos Isus.* În Biserică nu văd pe oameni, ci pe Hristos. Preasfânta Euharistie și cu Biserica, sunt întregul Hristos.

5. *Iubesc slujba dumnezeiască și tot ce a născocit poezii, sculptorii, pictorii și compozitorii lumii pentru lauda lui Dumnezeu în catedrale pompoase sau în biserici modeste, în care, ori cum să fie ele, cuvintele magice : „acesta este Trupul meu” și „acesta este Sângele meu” aduc pe altar pe Isus Hristos și reînviiesc jertfa Crucii. „Cu noi este Dumnezeu” și noi*

din zi în zi suntem martorii dragostei Lui mântuitoare.

6. *Iubesc pe Vergura Maria*, pe mama lui Isus. Sunt fericit, că mama lui Isus este și mama mea, carea cu rugăciunile ei puternice îmi exoperează dela Fiul său grații neprețuite. Sunt fericit, că sunt membru al religiei, care cinstește pe mama carea ne-a născut pe Fiul lui Dumnezeu, pe Răscumpărătorul lumii.

7. *Iubesc sfinții*. Concetățenii noștri, sunt toți ingerii sfinții vechiului și noului testament; apostolii, martirii și mărturisitorii, vergurele. Numai Biserica noastră ne-a dat sfinți. Nu numai în timpurile de mult trecute, ci și în timpul cel mai nou: sf. Ioan Vianney, Bernadett, Terezia Pruncului Isus etc. Intre noi trăiesc sfinții. O revistă franceză a pus întrebarea: câți martiri a avut Biserica în ultimul secol. În anul 1827 în Coreea 1000 de creștini au murit moarte de martir, apoi în anii 1879—81 alți 8000. În Siam, Amanban și Tonking între anii 1855—62 și apoi mai târziu în total 40.000 de creștini au murit de mâna călăilor, pentru că nu au voit să calce în picioare Crucea Domnului. În anul 1900 boxerii din China au ucis 20 000 de creștini. Atotputernica ortodoxie rusă cu o furie nebună a prigonit catolicii sub țarii Nicolae I, Alexandru III și Nicolae II. Numai Nicolae I a trimis la moarte 406 de catolici. Numărul martirilor sfinți așa se ridică la 100.000. Afară de aceștia Turcii începând cu anul 1895 au măcelărit cel puțin un jumătate

de milion de armeni. Intre aceștia nu sunt socotiți martirii prigonirilor moderne ale mexicanilor și rușilor bolșevici. Așa socotind numărul martirilor ultimului secol se urcă la $\frac{3}{4}$ milion. Fruntea Bisericii e însemnată cu crucea, cu sigilul dumnezeiesc al martiriului.

8. *Iubesc Papa*. Papii până la anul 530 toți sunt sfinți. Cei dintâi 30 de papi toți sunt martiri. Numai doi dintre ei au murit în surghiun, respective între greutățile muncii silnice. Papii sunt bărbații cei mai învățați și figurile cele mai nobile ale lumii. Pe noi ne ocăresc de „papistăși” cum l-a ocărit și pe O'Comrel — eliberatorul Irlandei — un tovarăș de politică al său. „Sunt papistaș, adevca religia mea își are originea s'a pe linia ascendentă a papilor dela Isus Hristos. În ce privește sufletul și credința e mai bine să depind dela cârja arhierescă, decât de sabie de sinoadele legal constituite decât de parlamente”. La moartea sa a făcut următorul testament: „Trupul meu îl dau Irlandei, sufletul meu, lui Dumnezeu, iar inima mea Romei”. Mulți vorbesc de păcatele papilor. Din cei 259 de papi sunt vre-o câțiva, cari nu au corespuns chemării lor. Dar și papii sunt oameni și ei trebuie să-și mărturisască păcatele, și ei trebuie să dea seama de faptele lor. Titlul de: „părinte sfânt” îl dețin nu pentru persoana lor, ci în urma înaltului oficiu ce poartă.

9. *Biserica este veșnică*. Un proconsul scria pe vremuri lui Traian: „prigoana în timp scurt va stinge secta (creștinismul) și oamenii nu vor mai vorbi des-

pre Dumnezeu cel răstignit”. Luther spunea: Papă, papă, ciumă am fost pentru tine în vieță, iar după moarte îți voi fi stricăciune totală”. Iar Volțair: „Striviți sub picioarele voastre pe infamul! M'am plictisit de a auzi, că au ajuns 12 oameni pentru de a întemeia Biserica. Vreau să arăt că unul singur va ajunge pentru de a o nimici”. Napoleon le dă răspunsul: „Popoare dispar de pe suprafața pământului, tronuri se nimicesc, numai singură Biserica rămâne în veci”.

Ucenicii Domnului.

Sf. apostol Iacob al lui Zevedei

„Pacea mea o dau dau vouă; nu v'o dau cum o dă lumea. Să nu se turbure inima voastră, nici să nu se înspăimânteze”. IOAN, 14, 27.

Sf. apostol Iacob, fiul lui Zevedei (și fratele sf. apostol și evanghelist Ioan), îndată după Înălțarea la cer a lui Isus, a început să predice Evanghelia în orașul Ierusalim și împrejurimi. Mănat de dorul de a propovădui pe Isus, el a dus făclia credinței creștine până în Spania, însă succesul nerăspunzând așteptărilor sale s'a reîntors iarăși la Ierusalim. Aci a început din nou să predice cuvântul lui Dumnezeu, și ca urmare s'au făcut multe convertiri; fiind printre cei convertiți și magul—vrăjitor *Hermogen*. Jidovii mândriși pentru acest fapt, au asumuțat contra sf. Iacob pe Irod Agripa și acela, pentru a fi pe plac Jidovilor, a

poruncit să se taie capul sf. Iacob. Trupul său a fost îngropat în Ierusalim, iar mai târziu a fost transportat în Spania și așezat în catedrala din orașul *Compostela*, unde atrege — în fiecare an — o mulțime mare de pelerini.

Sf. Iacob fiul lui Zevedei, și-a părăsit barca, mrejele, părții și tot ce avea, pentru a asculta de chemarea Mântuitorului și a-l urma. A fost destul o singură chemare! Isus ne cheamă și pe noi creștinii, ne cheamă de atâți ani, la o viață mai sfântă și noi suntem tot în mijlocul curselor pe cari ni-le întinde această lume. Căci, înclinațiile, bogățiile și afacerile noastre, sunt tot alătea mreji cari ne împiedică să mergem către Dumnezeu. — Rupe aceste legături! Ocupațiile cari te nvestesc și te stăpânesc, sunt nevrednice pentru o inimă ce-i

făcută spre a primi numai pe Dumnezeu.

Acest sf. apostol, n'a avut parte totdeauna de succesele pe cari le aștepta, insuccesele sale nu l'au abătut prea mult, deoarece el și-a condus voința sa, după voința lui Dumnezeu. Datori suntem să facem tot ceea ce putem, pentru a ne achita în mod demn de sarcinile pe cari ni-lea încredințat Dumnezeu. Dacă întreprinderile noastre vor fi încoronate de succes, să binecuvântăm pe Domnul, dându-l toată mărirea și mulțumita ce l se cuvine. — Dacă ne-am înșelat în așteptările noastre, să nu ne plângem deloc, căci e treaba lui Dumnezeu ca să ne dea o reușită, ori o nereușită. Se prea poate că vanitatea ne-ar cauza pierzare, dacă am duce la bun sfârșit, toate lucrările noastre. Așa că, în toate împrejurările vieții trebuie să ne resemnăm!

Sf. apostol Iacob, s'a reîntors în Ierusalim și pentru faptele sale bune, concetățenii săi, l-au dat morții. Și tu creștine, pregătește-te ca să primești cele rele pentru binele ce l-ai făcut de aproapele tău! Suferințele și întristările nu vor lipsi dela cei ce-L caută pe Domnul; aceasta fiind o dovadă nedesmințită că Dumnezeu vrea să răsplătească pe cei ce-L iubesc, în lumea cealaltă. Și într'adevăr: „Mărirea poate să lipsească celor drepti, cari îndură suferințe și necazuri, căci îi așteaptă o coroană veșnică!”

(Traducere)

Alin Vania

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Calendar săptămânal.

16—22 Ianuarie 1938.

- 16. Dumineca Leproșilor
ap. Col. 3, 4. Evg. Luca 17, 12—19.
On. Lanț I. Petru
- 17. Luni C. Antoniu
- 18. Marți Atanasie și Kiril † 273.
- 19. Mercuri C. Macarie † 341
- 20. Joi C. Eutimie † 473
- 21. Vineri C. Maxim Mărt † 662
- 22. Sâmbătă Ap. Timoteiu

La 22 Ian. soarele răsare la 7.39
apune la 16.47 ore. Lună plină în 16 Ian.
6 ore 53 min.

Fraților! Când se va arăta Hristos, viața noastră, atunci și voi împreună cu dânsul vă veți arăta întru mărire.

Pentru aceea omorâți mădulările voastre cele de pe pământ. necurăția, patima, pofta cea rea și lăcomia, carea este slujirea idolilor; pentru cari vine mânia lui Dumnezeu peste fii neascultării întru cari și voi ați umblat oarecând, când viețuiați întru acelea. Inșă acum lăpădați și voi acelea toate, mânia, aprinderea, răutatea, hula, cuvântul de rușine din gurile voastre. Nu grați minciună unul altuia, desbrăcați pe omul cel vechiu dimpreună cu faptele lui, și vă îmbrăcați în cel nou, carele se înnoiește spre cunoștință, după chipul celui ce l'a făcut pe el; unde nu este păgân nici Iidov; tăiere împrejur și netăiere împrejur, Schit, rob, slobod, ci Hristos e totul întru toate. Colos. 3, 4—11.